

tutis a sancta Sede approbata stabilita est; ergo. (ADNOTATIO LIX.)

77. *Judæi ac cæteri infideles gaudent asylo.* Solvitur l. 1. c. de His qui ad Eccles. — Quæritur III. An Judæi, pagani, ac cæteri infideles, qui in Christum non credunt, gaudeant asylo? Resp. omnino probabilem esse affirmativam, etiamsi ad veram fidem se convertere nolint. Fagnanus, in c. *Inter alia*. 6. h. t. n. 60; Sylvester, *ŷ. Immunitas*. n. 2 et 3; Archidiaconus, in can. *Diffinivit*. cau. 17, q. 4, ac plures alii citati a Fagnano, loc. cit. Barbosa, lib. II. de *Jur. Eccl. univ.* cap. III, n. 44. contra Covarruviam, lib. *Variar. resolut.* cap. xx. n. 11; Clarus, lib. V, § fin. q. 30, n. 17. et alios. Idque probatur: tum quia jura universaliter ac indistincte loquuntur, uti videre est can. *Reum*. cau. 17. q. 4. c. *Inter alia*. 6. h. t. cum concordantiis; tum quia juri asyli est privilegium locale non personale juxta dicta; tum quia favores sunt extendendi c. *Odia*, de *Reg. jur.* in 6; tum quia exceptio unius firmat regulam in contrarium per dicta n. 64; tum quia accedit exemplum Legis Veteris, ubi non tantum pro Judæis, sed etiam pro peregrinis erat locus asyli, *Josue*, xx, 9. Quo nomine veniebant etiam Gentiles, ut patet ex III, *Reg.* viii, 41; *Exodi*, xii, 48; *Levitici*, xvii, 8; xix, 33, 34, et xxiv, 22. Cum ergo ad similitudinem Legis Veteris jus asyli in nova fuerit constitutum, non debet esse minoris favoris, præsertim quia nova dicitur *Lex gratiæ*; tum tandem, et vel maxime quia ita declaravit sacra Congregatio 1631, teste Barbosa, loc. cit.

78. *Leges civiles disponentes de ecclesiis, et earum personis etiam in earum favorem non valent.* — Nec obstat, quod l. 1. c. de His, qui ad eccles. confug. habeatur, hos non gaudere jure asyli, nisi animum se convertendi habeant. Nam contra est, quod lex civilis, in quantum nominatim disponit de ecclesiis ac ecclesiasticis personis, sit invalida, ac minime attendenda, etiamsi « Ecclesiarum commodum respiciat, et favorem, » uti expresse statuitur c. *Ecclesia sanctæ Mariæ, de Constitut.* multo magis ubi vergit in ejus præjudicium, uti est l. 1. c. de His, qui ad eccles. confug. in quantum restringit immunitatem Ecclesiæ a sacris canonibus indistincte concessam. Nec juvat dicere leges civiles in materia immunitatis esse canonizatas, c. *Inter alia*, 6, h. t. ubi præscribitur, ut procedatur in hac materia « juxta sacrarum sta-

tuta Canonum et traditiones legum civilium, » cui concordat can. *Id constituimus*, cau. 17, q. 4. Nam respondetur, leges civiles esse canonizatas in eo, in quo non minuunt, ac restringunt immunitatem ecclesiarum: secus in eo, in quo eandem restringunt, eisque præjudiciosæ existunt, ut in præsentibus.

79. *Infideles qualiter sint digni favore Ecclesiæ?* — Dices. Non est dignus, ut ab Ecclesia defendatur, qui Ecclesiam contemnit, arg. c. fin. h. t.; atqui infideles Ecclesiam contemunt; ergo. Resp. majorem non universaliter procedere; alias enim etiam excommunicati, qui utpote inobedientes ac contumaces vel maxime videntur contemnere Ecclesiam, non gaudent asylo, quod tamen falsum, et contra ipsos adversarios est, ut patet ex dictis, n. 55. Item quod committentes alia crimina v. g. furtum, adulterium, etc. in Ecclesia non gauderent asylo, quod rursus plures negant adversarii; ergo. Procedit ergo maj. ad præsens solummodo eo in casu, quo quis committat homicidium, aut mutilationem in ipsa Ecclesia, aut loco sacro, arg. cit. c. fin. h. t. et magis patebit infra § seq. Accedit, quod licet infideles sint indigni favore Ecclesiæ, si spectatur eorum persona, tamen eodem censeantur digni, si consideratur sanctitas loci, et reverentia ei debita, ob quam competit jus asyli.

80. *Hæretici, si non ob hæresim fugiunt ad locum sacrum, gaudent asylo.* — Resp. II. Etiam hæretici gaudent asylo, si non propter crimen hæresis, sed ob aliud delictum fugiunt ad Ecclesiam, aut alium religiosum locum. Sylvester, *ŷ. Immunitas*, 3, q. 3; Pirhing, h. t., num. 40; Haunoldus, de *Jur. et justit.*, tom. VI, tract. I, n. 161; Sannig, h. t., cap. II, n. 7; Zoësius, h. t. n. 16; Gutierrez, *Pract. quæst. civil.* lib. III, q. 1, n. 28, et alii contra Covarruviam cit., cap. xx, n. 11. Probatur conclusio iisdem argumentis, quibus præcedens. Quibus non obstat Bulla Gregoriana, ubi ab asylo excluduntur hæresis rei. Resp. enim quod in casu, quo hæreticus non ob hæresin, sed ob aliud crimen fugit ad ecclesiam, hæresis se habeat mere per accidens; nec constitutio Gregoriana hæreticum excludit, nisi quatenus per locum asyli declinare vult pœnam ob hæresin infligendam.

81. *Procedit in Germania sed non alibi.* — Hinc in Germania ubi hæretici tolerantur, nec ob hæresin quis quid patitur, hæc sententia passim practicatur. Quæ tamen in aliis

locis, ubi est sanctæ inquisitionis officium, vix prodesset, hoc ipso, quod hæretici ibidem non tolerentur, sed, ubi sciuntur, etiam e loco sacro extrahantur: nam postquam legitime sunt extracti, utique poterunt dein etiam ob alia delicta extra locum sacrum condemnari, ac puniri; cum nihil amplius obest.

Fieri solet contra hanc conclusionem obiectio posita num. præced. sed solvitur eodem modo, quo ibidem.

Dixi notanter, « si non ob hæresin; » si ob hanc enim ad ecclesiam confugit hæreticus, certum est, eum non gaudere asylo, ut patebit ex § seq.

§ IV.

DE CRIMINIBUS, QUÆ GAUDENT, VEL NON GAUDENT JURE ASYLI IN SPECIE DE LATRONE, GRASSATORE, DEPOPULATORE AGRORUM, ET OCCIDENTE, VEL MUTILANTE IN ECCLESIIS, VEL CŒMETERIIS.

82. *Bulla Gregorii XIV, de Jure asyli.* — Pro hujus paragraphi sicut et totius tituli præsentis de *Immunitate* majori intelligentia necessarium est scire Bullam Gregorii XIV. Cum alias editam anno 1591, quæ est in *Bullario* Cherubini ordine 7. Constitutio dicti Pontificis, cujus tenorem hic per extensum subjungo.

Gregorius papa XIV, ad perpetuam rei memoriam.

« Cum alias nonnulli prædecessores nostri, et præsertim felic. record. Sixtus Papa V, necnon Pius etiam V, sancto zelo ducti, diversas facultates et indulta extrahendi etiam in casibus quibusdam a jure non permissis, ex ecclesiis criminosos, et delinquentes, compluribus sæcularibus principibus, eorumque curiis, et magistratibus sub variis modis et formis concesserint, prout in illis plenius continentur.

« § 1. Experientia postmodum docuit, tum ob diversitatem et differentiam hujusmodi indulgentiarum, tum quia plerique eorundem principum ministri, ex hoc ipso diversimode, etiam latius, quam par erat, et ad suum libitum interpretandi occasionem arripuerunt, illisque abuti cœperunt, subortam esse non mediocrem in aliquibus locis, libertatis, et immunitatis ecclesiasticæ perturbationem,

et confusionem: alibi vero ne ipsos quidem laicos indultis hujusmodi uti voluisse, aut potuisse, quod in populis inveterata erga ecclesias reverentia devotis et assuetis, scandali potius, quam quietis occasionem præberent. Illud etiam absurdum sæpenumero secutum est, ut infimæ interdum conditionis laici, non modo juris, sed etiam litterarum penitus ignari et imperiti, dum quasi potestates, et ministri curiæ sæcularis in aliquo castro, aut oppidulo jurisdictionem exercebant, facultatum et indulgentiarum hujusmodi limites longe excesserint, eaque suo arbitrata in sensu minus rectos, et ab intentione concedentis omnino alienos detorserint, et illorum prætextu, quicquid sibi in mentem venit, attentare præsumperint, in grave jurisdictionis, et immunitatis ecclesiasticæ præjudicium locorum, et personarum divino cultui dicatarum contemptum. ipsius divinæ majestatis offensam, et scandalum plurimorum. Quare pro commisso nobis a Domino pastoralis officii munere, prædictis absurdis, et scandalis obviare, ac differentias hujusmodi ad uniformem regulam reducere, omnemque dubitandi, ac peperam interpretandi occasionem dilucida declaratione submovere, abusus tollere, et ne ecclesiastica jura plane conculcentur, et negligantur, opportune providere decrevimus, prout etiam dictus Sixtus V, prædecessor noster iisdem de causis motus, statuere decreverat, licet morte præventus, hoc adimplere nequiverit; ita tamen, ut quando præsens temporum calamitas, et nimia, quæ jam invaluit perversorum hominum malitia id exposcit, aliquid etiam ad terrorem delinquentium, et ad coercenda eorum facinora, ultra id, quod prisca illa majorum nostrorum disciplina, et vetus sacrarum canonum norma præscriperat, in quibusdam casibus, congrua moderatione adhibita, permittamus.

« § 2. Hac itaque nostra perpetuo valitura constitutione, omnia, et quæcunque privilegia, indulta et gratias, tam per dictum Sixtum, ac Pium V, quam alios quoscunque nostros prædecessores, aut nosmetipsos, Sedemque apostolicam, ejusque legatos, super abducendis, vel extrahendis ab ecclesiis, monasteriis, sacellis, domibus regularibus locisque sacris, aut religiosis, aliasque in casibus jure permissis, hominibus certorum tunc expressorum, vel non expressorum criminum reis, aut fraudulentis decoc-

toribus, etiam in odium certorum delictorum, et pro bono, pace, et quiete publica, et ex causis urgentissimis, ac necessariis, et æquipollentibus casibus in jure expressis, atque ex paritate, identitate, aut majoritate rationis extensis, perpetuo, vel ad nondum elapsum tempus, quomodolibet concessa, etiam iteratis ac multiplicatis vicibus approbata, et innovata, ac usu recepta, litterasque apostolicas sub plumbo, aut in forma Brevis, seu alias quomodocumque desuper confectas, quarum tenores hic haberi volumus pro expressis, ac ad verbum insertis, sublata penitus omni differentia, ita ad unam tantum formam reducimus, et moderamus.

« § 3. Ut laicis ad ecclesias, locaque sacra et religiosa prædicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata, publicasque stratas obsident, ac viatores ex insidiis aggrediuntur: aut depopulatores agrorum, quive homicidia, aut mutilationes membrorum in ipsis ecclesiis, earumque cœmeteriis committere non verentur; aut qui proditorie proximum suum occiderint, aut assassini, vel hæresis, aut læsæ majestatis in personam ipsiusmet principis rei; immunitas ecclesiastica non suffragetur. Sed universis et singulis venerabilibus fratribus nostris, patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis, cæterisque ecclesiarum, monasteriorum prælatis, tam sæcularibus, quam cujusvis ordinis regularibus, districtè percipiendò mandamus, et præcipimus, ut laicos in casibus prædictis delinquentes, ad eorum ecclesias, monasteria, domos, et alia loca supra dicta sacra, seu religiosa, respectivè confugientes, et in eis se recipientes, atque morantes, qui prædicta delicta, eorumque aliquod iudicio suo commisisse videbuntur, quando a curia sæculari fuerint requisiti, et quilibet eorum fuerit requisitus, ministris et officialibus curiæ sæcularis absque irregularitatis nota, aut alicujus censuræ ecclesiasticæ incursu, tradi et consignari curent, et faciant et quilibet eorum curet, et faciat.

« § 4. Ne autem curiæ seculares prædicta ministri facultate illos per se et propria auctoritate extrahendi et abducendi, sibi olim, ut præfertur, attributa, et per præsentem provocata abutantur, volumus, dictaque auctoritate decernimus, et declaramus, ut curia sæcularis, ejusque iudices et officiales, ab ecclesiis, monasteriis, locisque sacris prædictis laicum aliquem, ut præfertur delin-

quentem, in nullo ex casibus supra dictis sine expressa licentia episcopi, vel ejus officialis, et cum interventu personæ ecclesiasticæ, ab eo auctoritatem habentis, ad quos solos, et non alios episcopis inferiores, etiamsi alii ordinarii sint, aut nullius diocesis, aut conservatores ab hac Sede specialiter vel generaliter deputati, prædictam licentiam dandi facultas pertineat. Occurrente autem casu in loco exempto, et nullius diocesis, tunc ad episcopum viciniorem devolvatur hæc cognitio, et non ad alios: capere, extrahere, aut incarcerare non possint, nisi eo casu, quo ipse episcopus, et dictæ personæ ecclesiasticæ requisitæ, illos in dictis superius expressis culpabiles tradere, aut capturæ et carcerationi intervenire, et assistere recusarint, tuncque reverentiæ ecclesiæ, et locis sacris debitæ memores, prædictos delinquentes, minori, quod id fieri poterit, scandalo et tumultu extrahere curent.

« § 5. Quodque delinquentes laici prædicti, postquam, ut præfertur, ab ecclesiis locisque extracti et capti fuerint, ad carceres, curiæ ecclesiasticæ reponi, et inibi sub tuto et firmo carcere, ac opportuna custodia, data illis, si opus fuerit, per curiam sæcularem, detineri debeant, nec inde extrahi, curiæque sæculari prædictæ consignari, nec tradi possint, nisi cognito prius per episcopum, seu ab eo deputatum, an ipsi vere crimina superius expressa commiserint: tuncque demum de mandato episcopi per iudicem ecclesiasticum curiæ sæculari, quacunquè appellatione seposita consignentur.

« § 6. De crimine vero hæresis cognitio ad forum ecclesiasticum tota pertineat, neque in ea curia sæcularis se quoquo modo intromittat.

« § 7. Sicuti etiam prohibemus, ne contra ecclesiasticas personas, sæculares, aut cujusvis ordinis vel militiæ, etiam sancti Joannis Hierosolymitani regulares, quoque modo etiam vigore prædictorum privilegiorum, indultorum, aut concessionum, quæ omnia ad terminos juris per præsentem reducimus, procedant, aut se intromittant, illasve ab ecclesiis, monasteriis, domibus, locisque sacris, aut religiosis, etiam in casibus in hac constitutione expressis, extrahere, abducere, capere, carcerare, aut cognoscere de criminibus ad forum ecclesiasticum pertinentibus, alias quam de jure, et per privi-

legia eisdem ordinibus, militiis concessa permittitur, quomodolibet præsumant.

« § 8. Quod si quis quacunquè dignitate, et auctoritate præditus, præmissorum, aut alio quovis prætextu quidquam præter, aut contra hujus nostræ constitutionis tenorem attentare præsumperit, declaramus, eum ipso facto censuras et pœnas easdem incurere, quæ contra libertatis, juris immunitatis ecclesiasticæ violatores per sacros canones, et conciliorum generalium, nostrorumque prædecessorum constitutiones sunt promulgatæ.

« § 9. Sicque per quoscunquè iudices ordinarios, vel delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, S. R. E. cardinales, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, in quavis causa et instantia judicari et defini debere; necnon irritum decernimus et inane, si secus super his per quoscunquè quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

« § 10. Non obstantibus præmissis tam Sixti, et Pii V quam aliorum quorumcunquè prædecessorum nostrorum litteris apostolicis, privilegiis, indultis, et facultatibus, quibusve personis etiam imperiali, regia, ducali, aut alia quavis dignitate, et auctoritate fulgentibus, aut rebus publicis, dominiis, regnis, provinciis, civitatibus, terris, et locis, eorumque curiis, communitatibus, universitatibus, collegiis, aut præsentibus proregibus, gubernatoribus, locatenentibus, vicariis, potestatibus, aliisque magistratibus, officialibus, ministris, aut consiliariis, ex prædictis vel aliis etiam gravioribus et urgentibus causis, tam illorum intuitu et contemplatione, sive ad eorum preces et instantiam, quam etiam motu proprio, et ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine, ac per modum statuti et legis perpetuæ, etiam in vim contractus, et fratrum nostrorum consilio, et quibuscunquè tenoribus, et formis, et cum quibusvis præservativis, restitutivis, mentis attestativis, derogatoriorum derogatoriis, aliisque validissimis et efficacissimis, et insolitis clausulis, necnon irritantibus, et aliis decretis etiamsi inibi caveatur expresse, quod illis, nisi sub certis modis et formis, et nisi de expresso eorum consensu, ad quorum favorem concessæ fuerint, derogari possit, et aliter factæ derogationes nullius sint roboris, vel momenti, et alias quomodolibet con-

cessis, etiam sæpius approbatis, et innovatis. Quod omnia et singula, ac illorum tenores pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo adversentur, aut plures, quam superius expressos casus contineant, auctoritate et tenore præmissis omnino, ac perpetuo tollimus, et abrogamus, ac ad terminos præsentis constitutionis quoad superius descripta duntaxat reducimus, et nolimus, cuiquam de cætero suffragari, et qualibet alia dictæ sedis indulgentia generali, vel speciali, per quæ præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta, effectus earum quomodolibet valeat impedire. Ut autem præsentis litteræ, etc. Datum Romæ in monte Quirinali anno Incarnationis Dominicæ milles. quingent. nonag. primo, nono Calendas junii, Pontificatus nostri anno primo. »

83. *Obligat omnes et ubique. Ex proœmio colligitur finis legis.* — Quæritur I. An hæc Bulla omnes, et ubique obliget? Rationem dubitandi præbere se putavit Guttierrez, lib. III, part. III, *Pract. quæst. civil. q. 1, n. 36*, ubi (salva censura sanctæ Ecclesiæ, cui modeste se subjicit) docuit, per hanc Bullam, Pontificem aliud non intendisse, quam revocare privilegia apostolica extrahendi laicos delinquentes, quibusdam principibus concessa: consequenter sola obligare illa loca, ubi habebantur talia privilegia: non item aliis in locis; ut proin alia loca, quibus similia privilegia non erant, in materia immunitatis ad hanc Bullam attendere non habeant, sed juxta juris communis dispositionem in omnibus procedere possint ac debeant, etiam in illo, in quo est huic Bullæ contraria. Idque probare conatur tum per Bullæ proœmium, ex quo finalis causa legis dignoscitur, arg. l. fin. *de Hæred. instit.* et l. fin. ff. *de Jur. et facti ignorant.* Proœmium autem de solis abutentibus privilegio loqui videtur; tum ex eo, quod Papa nullibi in Bulla dicat, se mutare, aut corrigere jus commune: « Quod autem non mutatur, quare stare prohibeatur, » l. *Sancimus. c. de Testam.* et l. *Præcipimus. c. de Appellat.* Quibus non obstantibus

84. Resp. Præfata Bulla Gregorii XIV obligat omnes in toto orbe christiano, et ubique in utroque toro observanda est. Farinacius, in append. *de Immunitat. Eccles.* cap. II, n. 8; Fagnanus, in c. *Inter alia. h. t.*; Barbosa, lib. II, *de Jur. Eccles. univ.* cap. III; Castro Palao, part. II, tract. XI, disp. unica, et

fere omnium aliorum post dictam Bullam scribentium, contra Guttierrez, loc. cit. in hoc prorsus singularem. Ratio est, quia quævis constitutio apostolica non pro certo loco, vel certis personis, sed universaliter lata, obligat in utroque foro omnes, et ubique, prout habet unanimis, arg. c. 1, de Constitut. et amplius diximus lib. I, tit. II, § 12, n. 263. Talis autem est Bulla Gregoriana, uti patet ex multiplici vario textu ejusdem, nam § 3, præcipit « omnibus et singulis, » ut præscripta observentur. Dein § 8, ponis subjicit « quemcumque sine distinctione loci aut personæ, qui quovis prætextu quidquam præter aut contra hujus constitutionis tenorem attentare præsumserit, » etc. Accedit universalis, et ubique etiam in locis, ubi inducta apostolica asylo contraria non erant, vigens praxis ac consuetudo, « quæ est optima legum interpretis, » c. Cum dilectus. 8, de Consuetud.

85. Nec aliud probatur ex procemio, licet enim ex eo habeatur, abusus privilegiorum fuisse etiam aliquam causam impulsivam faciendi uniformem constitutionem, tamen ex eo non probatur, quod pro solis locis privilegia contraria habentibus, aut contra solas privilegiatas personas fuerit facta; tum quia contrarium aperte habetur in contextu, ubi generaliter de omnibus loquitur; tum quia etiam in eodem procemio manifeste declarat Papa, finem suæ constitutionis esse, omnia circa « jus asyli, ad uniformem regulam reducere, omnemque dubitandi, ac perperam interpretandi occasionem ditucida interpretatione submovere, abusus tollere, » etc. ergo per quod patet ad primam rationem Guttierrez. Ad secundam autem respondetur negando, quod Papa non correxerit in aliquo jus commune, cum § 1, ad finem expresse dicat, « se ultra id, quod vetus sacrorum canonum norma præscriperat, in quibusdam casibus, aliqua permittere. » Accedit, quod per legem subsequentem prior contraria censeatur revocata, aut immutata; etiamsi ejusdem mentionem non faciat legislator per dicta lib. I, tit. II, de Constitut. § 19, n. 491.

86. Promulgatio legis Romæ facta, sufficit ad obligandum ubique. — Dices. Bulla Gregoriana non ubique fuit promulgata; ergo non omnes, nec ubique obligat; cum ad legis obligationem promulgatio omnino sit necessaria, arg. can. 3, dist. 4 et diximus amplius lib. I, tit. II, de Constitut., § 5. Resp.

transmisso ant. negando consequent., quia ad hoc, ut lex seu constitutio pontificia ubique, et omnes christianos obliget, non requiritur, ut ubique promulgetur, sed sufficit, quod Romæ in locis consuetis sit promulgata, prout amplius probatum est lib. I, tit. II, de Constitut., § 5, a. n. 118, et n. 134 ubi pro hac sententia conclusimus.

87. Observatio practica adversus contrarium docentes. — Viderint autem reliqui doctores tenentes, ad obligationem legis, aut constitutionis pontificiæ non sufficere, quod Romæ sit promulgata, sed requiri, ut in singulis provinciis, seu diocesis promulgetur; quomodo adversus potestates sæculares, seu alias in emergenti casu solvant hanc objectionem contra præfatam, vel etiam aliam constitutionem pontificiam non ubique promulgatam, v. g. contra decreta damnantia propositiones damnatas, etc. Sane non apparet, quomodo evadere queant, nisi grandia absurda, et sequelas perniciosas Ecclesiæ admittant. Et profecto inter doctrinas ac sententias Ecclesiæ catholicæ, ejusdemque auctoritati sancto regimini perniciosas jure optimo (salvo meliori iudicio) numeratur illa, quæ dicit, Bullam seu constitutiones Romæ promulgatas non obligare in aliis locis, ubi non sunt promulgatæ, etsi ibidem sufficiens legis notitia habetur. Cum enim hujusmodi constitutiones quantumvis sanctissimæ in his partibus vel nullæ, vel paucae promulgentur (nescio quare) passim spernuntur, negliguntur, et parum curantur etiam ab illis (quod dolendum) qui suo exemplo alios ad debitam Ecclesiæ sanctæ obedientiam, ac reverentiam movere deberent. Optandum sane, ut aliquando sancta Sedes rejectis annumeraret dicentem, constitutiones pontificias Romæ promulgatas non obligare in aliis locis, ubi promulgatæ non sunt, etsi sufficiens de eis notitia habeatur.

Objicies II. Præfatam Bullam Gregorii XIV esse consuetudine in nonnullis locis abrogatam, vel eidem in aliquo derogatum. Resp. ut supra n. 27 consuetudinem esse facti, et deo probari debere, consequenter donec probetur, juxta Bullæ dispositionem esse procedendum.

88. Omnia crimina specialiter non excepta gaudent asylo. — Queritur II. Quænam crimina gaudeant immunitate, et quæ non? Resp. I. Omnia et singula, quæ specialiter non sunt excepta gaudere asylo. Communis ac certa textu expresso c. Inter alia 6, h. t.

ibi: « Fugiens ad Ecclesiam, » etc., quantumcumque gravia crimina perpetrarit, non est violenter ab ecclesia extrahendus, nec inde damnari debet ad mortem, vel ad pœnam. » Idem patet ex Bulla Gregorii XIV.

89. Excepta quæ sint? — Resp. II. Crimina excepta, quæ privant jure asyli sunt omnia expressa in Bulla Gregoriana supra citata § 3, ubi ita statuitur: « Ut laicis ad ecclesias, locaque sacra, et religiosa prædicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidiis aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, quique homicidia, et mutilationes membrorum in ipsis ecclesiis, earumque cœmeteriis committere non verentur, aut qui proditorie proximum suum occiderint, aut assassinii, vel hæresis, vel læsæ majestatis in personam ipsius principis rei, immunitas ecclesiastica non suffragetur. » Hæc ibi. De quibus singulis, ut exactior habeatur notitia, singula ponemus quæ sita.

90. Publicus latro caret asylo: quis sit? — Primo, itaque asylo ob delictum suum caret publicus latro. Secundo, viarum grassator: de quo utroque ob eorum convenientiam pro majori eorumdem intelligentia, in uno agemus quæsito.

Queritur itaque III. Quis sit, et dicatur ad præsens publicus latro, ac viarum grassator, ad hoc ut asylo privetur? Resp. Quamvis large loquendo latro publicus sit, et dicatur omnis ille, qui violenter, palamque, ac publice furatur, ut videre est apud Farinacium in appendice de Immunitate, cap. x, n. 149; Fagnanum in c. Inter alia, 6, h. t.; Castro Palao, part. II, tract. XI, disp. unpunct. 8, n. 2; Pirhing, h. t., n. 19, et alios, ita ut publicus latro a viarum grassatore vel non, vel parum distinguatur. Nihilominus stricte loquendo videtur facienda aliqua distinctio, illeque publicus dicendus est latro, ein öffentlicher Morder, qui prædæ, seu rapinæ causa homicidium, seu potius latrocinium publice committit, arg. l. Capitalium, 28, et 15 ff. de Pœnis, ubi supponitur latrones latrocinia committere, et præcipitur, ut ibi suspendantur, ubi deliquerunt, ad exemplum aliorum, et solatium cognatorum interempti. Concordat, can. Cum homo, 19, cau. 23, q. 5. « Cum homo ab homine occiditur cupiditate aliquid auferendi; sicut fit a latrone. »

91. Requisita ad publicum latronem. — Hinc plura requiruntur ad hoc, ut quis dicatur « publicus latro asylo carens. » Primo, ut vere homicidium committat, per jura citata. Secundo, ut id sæpius faciat; unicus enim, aut alter actus nondum efficit « publicum latronem carentem jure asyli, » ut Doctores communiter docent, signanter Farinacius, loc. cit. n. 154; Castro Palao, loc. cit. n. 2; Haunoldus, tom. VI, tract. I, n. 191; Decianus, lib. VI, Tract. crimin., cap. xxiv, n. 2; Barbosa, lib. II, de Jur. Eccles. univ., cap. III, n. 84; Delbene, et alii; tum quia vox publicus frequentiam denotare videtur; nam sicut publica meretrix dici non potest ex unica fornicatione, nec publicus usurarius ex unico actu usuræ, ita etiam publicus latro dici nequit ex uno latrocinio prædæ causa facto, arg. l. Quis sit fugitivus, ff. de Edilit. edict., tum quia ipsum etiam nomen latronis frequentiam denotat; uti cum aliis observat castro Palao, loc. cit.; quamvis Martha, de Jurisdict., part. II, cap. LI, n. 22, teneat, etiam unico actu posse quem fieri publicum latronem. Tertio, requiritur, ut auferendi causa latrocinium committat, arg. cit. can. Cum homo, au. 23, q. 5, ibi: « Cupiditate auferendi, sicut a latrone. » Hinc qui inimicitiae, vindictæ causa, aut rixarum occasione homicidium etiam sæpius committit, non dicitur latro, sed homicida.

92. Quarto requiritur, ut id fiat in locis, viis, aut itineribus publicis frequentatis; quia publici latrones non dicuntur ex eo, quod palam coram aliis latrocinia committant (nec enim id sæpe solent facere latrones, sed plerumque ex insidiis, ubi latitant, et ideo etiam a latendo latrones dicti prosiliunt, et viatores aggrediuntur) sed partim quia latrocinia frequentant, juxta dicta num. præced. partim quia ex insidiis prodeuntes viatorem in viis ac itineribus publicis aggrediuntur, uti post Decianum, loc. cit., docet Farin., loc. cit.; Castro Palao, loc. cit.; Haunoldus, tom. VI, tract. I, n. 191, et alii, arg. c. Inter alia, 6, h. t., ibi: « Qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident aggressionis insidiis. » Ex quo inferitur, quod si quis in via, aut loco privato non frequentato aliquem etiam prædæ causa occideret, latro publicus non diceretur, consequenter Asylo privandus non esset. Quartum, sicut et secundam conditionem ad latronem publicum requisitam requirit etiam sarca Con-